

Универзитет у Крагујевцу

University of Kragujevac

Јована Цвијића бб, 34000
Крагујевац, Србија

**ФИЛ
УМ**

Jovana Cvijića 12, 34000
Kragujevac, Serbia

ЗАЈЕДНИЧКИ СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПСИХОЛОГИЈА

**за стицање заједничке дипломе првог степена високог образовања и
стручног назива**

Дипломирани психолог

Крагујевац, 2021.

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Отварањем студијског програма за стицање заједничке дипломе Основних академских студија Психологије у оквиру Универзитета у Крагујевцу, омогућено је образовање високошколских стручњака у области психологије, што је од изузетне важности за развој пружања адекватних услуга из области психолошке делатности у региону. Покретање студија психологије прати велики интерес и потребу друштва за услугама из области психологије, које директно или индиректно покривају многобројне сфере савременог живота, од образовања, производње, истраживања, па до здравства.

Место психологије као науке је увек било специфично, јер се налази на тремеђи између, наизглед, потпуно различитих научних области. Иако примарно спада у друштвене науке, психологија се може посматрати и као природна наука, јер покушава психичке процесе и реакције појединаца објаснити кроз основне физиолошке процесе, на којима се ови несумњиво заснивају. Ова тенденција у развоју психологије је све више изражена како се савремена технологија развија и омогућава емпиријско повезивање и доказивање физиолошко-психолошких веза. Коначно, психологија је блиско повезана и са савременом медицином, јер се у областима клиничке психологије и базичним дисциплинама, као што су когнитивна и општа психологија, налазе основе за унапређење пружања здравствених услуга особама које имају неких психолошких потешкоћа. Чињеница да је савремена психологија истовремено и примењена научна дисциплина, односно да данас нема друштвене делатности или система где психологија није укључена, даје на значају њеном ширењу и развоју образовне подршке кроз формирање адекватног студијског програма за њено изучавање.

Из тих разлога ово представља студијски програм који организују и изводе више високошколских установа са статусом правног лица и који води стицању Заједничке дипломе. У реализацији овог програма равноправно учествују четири факултета са четири различита аспекта образовања, а сви елементи неопходни за реализацију студијског програма регулисани су уговором и споразумом о сарадњи. Материјал за акредитацију је јединствен, и захтев за акредитацију заједно подносе све укључене високошколске установе.

Формат студија, са почетним заједничким основама и каснијим усавршавањем преко специфичних модула, омогућава да студенти усвоје базична теоријска знања, науче основне методе психолошких истраживања и статистичких процедура, упознају се са анализама психолошких појава из различитих теоријских перспектива и у оквиру више психолошких грана, али и да стекну праксу и нужно профилисање из области које буду изабрали, а за којима постоји потреба у региону и шире.

Оваква организација студија пружа адекватну садржинску, али и формалну основу за препознавање диплома на тржишту рада, како и земљи тако и у иностранству, али и за наставак студија преко одговарајућих мастер студија за оне који желе да свој лични професионални развој воде путем истраживања и науке. С тим у складу, овај програм представља један модеран скуп наставних планова конципираних у складу са савременим тенденцијама у психологији и другим граничним дисциплинама, као и европским стандардима у настави и учењу.

СТРУКТУРА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

НАЗИВ И ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Основне академске студије ПСИХОЛОГИЈА трају 4 године (8 семестара, 240 ЕСПБ).

Циљ студијског програма је образовање и оспособљавање стручњака за стручни и научни рад у три области психологије: образовања, клиничког рада и организацијске психологије.

Након завршених Основних академских студија психологије студент стиче **заједничку диплому** и стручни назив: **ДИПЛОМИРАНИ ПСИХОЛОГ**

Формат студија, са почетним заједничким основама и каснијим усавршавањем преко специфичних модула, омогућава студентима да усвоје базична теоријска знања, науче основне методе психолошких истраживања и статистичких процедура, упознају се са анализама психолошких појава из различитих теоријских перспектива и у оквиру више психолошких грана, али и да стекну праксу и нужно профилисање из области које буду изабрали, а за којима постоји потреба у региону и шире.

По завршетку студија Психологије формирају се стручњаци оспособљени да раде послове у областима где су примењива знања из области психологије: као стручни сарадници или наставници у основним и средњим школама и предшколским установама, научно-истраживачким институтима и лабораторијама, агенцијама за истраживање тржишта, јавног мњења и маркетинга, центрима за социјални рад, домовима за збрињавање деце и старих, у области здравства кроз психијатријске установе, установе за ментално здравље, школске диспанзере, у области индустрије кроз кадровске службе и службе управљања људским ресурсима, и слично.

НАЧИН ИЗВОЂЕЊА СТУДИЈА

Основне академске студије Психологије су у складу са Болоњском декларацијом (трају 4 године, 8 семестара, укупно 240 ЕСПБ бодова).

Студије се изводе у облику теоретске и практичне наставе (теренски рад, лабораторијске вежбе, рачунарске вежбе), семинарских радова, додатних облика наставе, као и самосталног рада студената. Студије подразумевају континуално оцењивање студената.

Студенти по модулима слушају укупно 46 предмета (од тога су 34 обавезна предмета, а бирају 12 изборних предмета). На целокупном студијском програму држи се 74 различитих предмета, 41 имају статус обавезног, а осталих 33 изборног предмета. Од укупно 240 ЕСПБ бодова изборни предмети су заступљени са више од 20% ЕСПБ (22,5%).

Структура обавезних и изборних предмета по годинама студија је:

- На првој години студија: 10 једносеместралних, обавезних предмета, и 1 изборни, двосеместрални, од понуђених 4 предмета.

- На другој години: 8 обавезних једносеместралних предмета и 3 (два једносеместрална и један двосеместрални) изборна предмета од понуђених 8.

- На трећој години: 8 обавезних, а 4 наставна предмета студент бира од 8 понуђених, сви предмети су једносеместрални.

- На четвртој години: на сва три модула изучава се по 12 предмета, од којих је 8 обавезних, а 4 наставна предмета студент бира од понуђених 8, сви предмети су једносеместрални.

Обавезни предмети су неопходни за опште образовање психолога, а изборни предмети, нарочито на изабраним модулима, усмеравају студенте ка одређеној области рада, у зависности од личних потреба и афинитета. Предмети су груписани у академско-општеобразовне (АО), теоријско-методолошке (ТМ), научно-стручне (НС) и стручно-апликативне (СА) предмете.

Укупан број часова по семестру је од 21 до 22 часа активне наставе недељно, са 90 сати обавезне праксе на четвртој години. Списак предмета, распоред по семестрима, број часова по облицима активне наставе (П - предавања, В - вежбе, ДОН - други облици наставе), укупно часова активне наставе на годинама студија и број ЕСПБ бодова по сваком предмету дати су у Прилогу.

Напомена: Из сваке групе изборних предмета студент бира један или више предмета, водећи рачуна да укупан број бодова у академској години буде најмање 60 ЕСПБ.

Студијски програм је усклађен са Законом о основама система образовања и васпитања. Полагање испита и оцењивање студената врши се на начин и по поступку који је утврђен Законом о високом образовању.

Студент који није положио испит из обавезног предмета до почетка наредне школске године, уписује исти предмет. Студент који не положи изборни предмет, може поново уписати исти или се одредити за други изборни предмет у наредној школској години.

НАЧИН ИЗБОРА ПРЕДМЕТА

На студијском програму је предвиђен одређен број изборних предмета. На почетку сваке школске године студент бира изборни предмет са понуђене листе (један или два предмета из одговарајућег изборног блока). Пријављивање изборних предмета се врши приликом уписа године. Настава из датог предмета ће се организовати ако укупан број студената на изборном предмету буде већи од предвиђеног лимита.

БОДОВНА ВРЕДНОСТ ПРЕДМЕТА

Сваки предмет из студијског програма исказује се бројем ЕСПБ бодова, а обим студија изражен је збиром ЕСПБ бодова. У свакој школској години збир од 60 ЕСПБ бодова одговара просечном укупном ангажовању студената у обиму 40-часовне радне недеље (подразумевају се активности студената на настави, као и све активности студената у припремама за наставу и испит). Укупно ангажовање студента састоји се од активне наставе (предавања, лабораторијске вежбе, теренска настава, рачунарске вежбе, семинари и други облици наставе), самосталног рада, колоквијума и испита.

СВРХА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Сврха програма је стицање научних и стручних знања и вештина студената из области психолошких наука, према потребама друштва и пројектованом друштвеном развоју, у складу са највишим европским академским стандардима, као и оспособљавање студената за даље усавршавање. Стечена стручност би представљала изузетно важан предуслов за развој пружања адекватних услуга из области психолошке делатности у региону. Покретање студија психологије прати велики интерес и потребу друштва за услугама из области психологије, које директно или индиректно покривају многобројне сфере савременог живота, од образовања, производње, истраживања, па до здравства.

У оквиру Стратегије обезбеђења квалитета Универзитета дефинисани су основни задаци и циљеви, са којима је сврха студијског програма у потпуности усклађена.

Студијски програм има јасно дефинисане и препознатљиве сврхе и друштвене улоге:

- обезбеђивање базичне едукације из водећих теоријских система и концепата и истраживачких метода, са циљем разумевања понашања појединаца и група, како у социјалном контексту, тако и у контексту развоја човека,
- образовање стручњака из области психолошких наука способних за обављање и руковођење разноврсним пословима, руковођење и креирање политике у институцијама које се баве неким обликом психолошке делатности, као што су сви облици образовних институција, организација психологије рада, истраживачки центри и научно-истраживачке лабораторије, медицинске и установе менталног здравља и сл.

- оспособљавање стручњака за преношење знања из области психологије, мотивисање младих, али и осталих група за целоживотно усавршавање,
- припрема за даље образовање, у одговарајућим областима просвете и образовања, истраживања и организационе психологије, или клиничке праксе,
- подстицање развоја психологије и сродних наука у целини,
- подстицање имплементације психолошке свести у све сфере живота и рада..

Познавање наведених теоријских и експерименталних знања студенту даје компетенције и квалификације за самостално обављање професија из области психолошких наука, способност препознавања и решавања проблема, критичко интерпретирање научне и стручне литературе, осмишљавање и реализацију психолошких пројеката, спровођење истраживања и презентацију резултата, али и неопходну основу за наставак образовања на мастер академским студијама из области психологије или сродних дисциплина.

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Циљ овог студијског програма је постизање компетенција, образовање и оспособљавање стручњака за послове који захтевају специфична знања и вештине из више области психологије.

Специфични циљеви студијског програма су:

- Упознавање студента са предметом, методама и развојем психологије као науке и струке;
- Оспособљавање студената за критичко анализирање стручне литературе, самостално упоређивање вредности појединих теоријских модела и коришћење разноврсних извора информација;
- Разумевање принципа и овладавање техникама експерименталног и теренског рада, дизајнирање методолошких нацрта истраживања и самосталну примену статистичких метода у области друштвено-хуманистичких наука и сродним дисциплинама;
- Развој способности критичког мишљења и креативних способности разматрања проблема, способност уочавања, препознавања и решавања проблема;
- Развијање способности тимског рада и рада са интердисциплинарним тимовима;
- Стицање основних знања потребних за даље усавршавање, као и развијање свести о потреби перманентног образовања;
- Развијање способности презентовања резултата рада стручној и широј јавности;
- Усвајање ставова, вредности и понашања у складу са хуманистичким опредељењем психолошке науке и струке, развијање и разумевања етичких стандарда и норми, као и њихова практична примена у раду;
- Обезбеђивање академског нивоа знања и ван стручног оквира, и развијање свести о вредностима савременог друштва;
- Увођење студента у различите правце развоја и примене психологије у циљу његовог опредељења за одређени ужи професионални профил.

По питању конкретних садржаја које студенти усвајају, издвајају се следећи циљеви:

- Оспособљавање студента за разумевање основних принципа когнитивног функционисања човека, процеса опажања, учења, памћења и мишљења;
- Оспособљавање студента за разумевање основних принципа психичког развоја човека, специфичних карактеристика развојних периода и истраживања индивидуалних разлика;
- Оспособљавање студента за разумевање социјалног понашања појединаца и група, у ужем и ширем социјалном контексту;
- Оспособљавање студента за разумевање основних видова психичких поремећаја, њихове етиологије, фактора ризика и примену основних принципа саветодавне праксе;
- Оспособљавање студената који су изабрали образовни смер за рад у основним и средњим школама, као и рад стручних сарадника у предшколским установама;
- Оспособљавање студената који су изабрали клинички смер за рад у здравственим установама и институцијама за заштиту и унапређење менталног здравља;

- Оспособљавање студената који су изабрали организациони смер за рад у производним организацијама, истраживачким центрима, и другим областима психологије рада.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ ДИПЛОМИРАНИХ СТУДЕНАТА

Савладавањем овог студијског програма студент стиче знања, вештине и ставове неопходне за обављање стручних послова у области психологије, што му омогућава самостални рад и даље професионално усавршавање, као и наставак студија.

По завршетку студија очекује се да студент развије следеће компетенције:

Професионалност – изражава ставове и понашања у складу са вредностима и хуманистичким опредељењем психолошке струке; примењује етичке стандарде и концепте, познаје законски оквир професионалног рада психолога; примењује приступ самоевалуације и унапређења својих компетенција.

Социјална и комуникацијска компетенција – адекватно комуницира и исказује своје професионално мишљење без угрожавања достојанства, приватности и благостања појединаца, група и организација.

Научна компетенција – познаје начине примене научно-истраживачке методологије, у стању је да планира и реализује истраживања која доприносе професионалном знању, психолошкој струци и науци; у стању је да евалуира туђе и сопствене професионалне активности.

Компетенције за практичну примену психолошких знања – у стању је да интегрише научне и клиничке податке у своју праксу; напише налаз и мишљење, одабере адекватну интервенцију, пружи стручно вођење и саветовање у складу са клијентовим потребама и циљевима, покреће иницијативе и акције усмерене ка позитивним променама у функционисању људи.

Компетенције за образовни рад – способан је да пружи обуку и води образовни процес, да прати и евалуира процесе и продукте у образовним процесима, пружи едукативно-саветодавну подршку и обуку користећи психолошка сазнања.

Системске компетенције – познаје кључне концепте и проблеме у сродним дисциплинама; идентификује могућности сарадње и ступа у интеракцију са професионалцима у различитим дисциплинама; препознаје друштвене проблеме и покреће акције усмерене ка факторима којима ће унапредити функционисање појединца, институције и друштвеног система у целини.

КУРИКУЛУМ

Студијски програм Основних академских студија психологије, за стицање Заједничке дипломе првог степена високог образовања и стручног назива Дипломирани психолог, организован је у виду четворогодишњих студија (8 семестара, 60 ЕСПБ по студијској години, укупно 240 ЕСПБ). Свака студијска година организована је у два семестра. Сви предмети осим страних језика су једносеместрални.

У курикулуму је дата листа обавезних и изборних предмета по семестрима, недељни фонд часова активне наставе (предавања, вежбе, други облици наставе) и број ЕСПБ бодова сваког предмета. Студијски програм има укупно 74 предмета, (41 у статусу обавезних и 33 у статусу изборних предмета), и обавезну стручну праксу за сваки модул у трајању од најмање 90 сати (Табела 1.). Од укупно 240 ЕСПБ, изборни предмети су заступљени са 22,5%.

У структури студијског програма заступљене су следеће групе предмета у односу на укупан број ЕСПБ бодова:

- академско-општеобразовни предмети чине 17,6%,
- теоријско-методолошки од 19,5 до 21,1% у зависности од модула,
- научно-стручни 33% и,
- стручно-апликативни од 28,3 до 29,9% у зависности од модула.

ПРИЛОГ

Листа обавезних и изборних предмета по семестрима, недељни фонд часова предавања, вежби и самосталног рада, број ЕСПБ бодова сваког предмета на Основним академским студијама Психологија (240 ЕСПБ)

Коришћене ознаке:

Ш – шифра предмета која се задаје на нивоима установа;

С – семестар у коме је предмет

Статус предмета: **О** – обавезни, **И** – изборни.

Часови активне наставе: **П** – предавања,
В – вежбе,
СИР – Студијски истраживачки рад,
ДОН – Други облици наставе (лабораторијске вежбе, вежбе на терену, семинари и др. у зависности од специфичности програма).

Тип предмета: **АО** – Академско-општеобразовни, **ТМ** – Теоријско-методолошки,
СА – Стручно апликативни, **НС** – Научно-стручни.

Табела 1. Распоред предмета по семестрима и годинама студија

*Током прве три године студенти имају исту понуду предмета

Прва година

РБ	Шифра	Назив предмета	Сем	Тип	Статус	Часови активне наставе недељно			Остали часови	ЕСПБ
						П	В	ДОН		
1.	П101	Увод у психологију	I	ТМ	О	2	2	0	0	6
2.	П102	Психологија перцепције	I	НС	О	2	2	0	0	6
3.	П103	Статистика у психологији 1	I	ТМ	О	2	2	0	0	6
4.	П104	Основи информатике	I	ТМ	О	2	2	0	0	5
5.	П105	Увод у филозофију	I	АО	О	2	0	0	0	4
6.	П106	Изборни предмет 1	I/II	АО	И	1	2	0	0	6
	П106а	Енглески језик 1 – виши ниво		АО	И	1	2	0	0	
	П106б	Енглески језик 1 – основни		АО	И	1	2	0	0	
	П106в	Немачки језик 1 – основни		АО	И	1	2	0	0	
	П106г	Шпански језик 1 – основни		АО	И	1	2	0	0	
Укупно часова активне наставе недељно у првом семестру - 21						11	10	0		30
7.	П107	Физиологија психичких процеса 1	II	НС	О	2	2	0	0	5
8.	П108	Методологија психолошких истраживања	II	ТМ	О	2	2	0	0	6
9.	П109	Психологија мотивације и емоција	II	НС	О	2	2	0	0	6
10.	П110	Когнитивна психологија	II	НС	О	2	2	0	0	6
11.	П111	Социологија	II	АО	О	2	0	0	0	4
	П106	Изборни предмет 1	I/II	АО	И	1	2	0	0	
Укупно часова активне наставе недељно у другом семестру - 21						11	10	0		30
Укупно часова активне наставе на првој години - 630						22	20	0		60

Друга година

РБ	Шифра	Назив предмета	Сем	Тип	Статус	Часови активне наставе недељно			Остали часови	ЕСПБ
						П	В	ДОН		
12.	П201	Психологија учења	III	НС	О	2	2	0	0	6
13.	П202	Статистика у психологији 2	III	ТМ	О	2	2	0	0	6
14.	П203	Увод у развојну психологију	III	НС	О	2	2	0	0	6
15.	П204	Физиологија психичких процеса 2	III	НС	О	2	2	0	0	5
16.	П205	Изборни предмет 2	III/ IV	АО	И	1	2	0	0	6
	П205а	Енглески језик 2 – виши ниво		АО	И	1	2	0	0	
	П205б	Енглески језик 2 – основни		АО	И	1	2	0	0	
	П205в	Немачки језик 2 – основни		АО	И	1	2	0	0	
	П205г	Шпански језик 2 – основни		АО	И	1	2	0	0	
17.	П206	Изборни предмет 3	III	НС	И	2	1	0	0	4
	П206а	Примењена етика	III	НС	И	2	1	0	0	4
	П206б	Увод у естетику	III	НС	И	2	1	0	0	4
Укупно часова активне наставе недељно у трећем семестру - 22						11	11	0		30
18.	П207	Основи социјалне психологије	IV	НС	О	2	2	0	0	6
19.	П208	Развојна психологија	IV	СА	О	2	2	0	0	6
20.	П209	Психологија мисаоних процеса	IV	НС	О	2	2	0	0	6
21.	П210	Психометрија 1	IV	ТМ	О	2	2	0	0	5
22.	П211	Изборни предмет 4	IV	НС	И	2	0	0	0	4
	П211а	Еволуциона психологија	IV	НС	И	2	0	0	0	4
	П211б	Основе хумане генетике	IV	НС	И	2	0	0	0	4
	П205	Изборни предмет 2	III/ IV	АО	И	1	2	0	0	
Укупно часова активне наставе недељно у четвртном семестру - 21						11	10	0		30
Укупно часова активне наставе на другој години - 645						22	21	0		60

Трећа година

РБ	Шифра	Назив предмета	Сем	Тип	Статус	Часови активне наставе недељно			Остали часови	ЕСПБ
						П	В	ДОН		
23.	П301	Основи педагошке психологије	V	СА	О	2	2	0	0	6
24.	П302	Социјална перцепција и интеракција	V	НС	О	2	2	0	0	5
25.	П303	Основи психопатологије	V	НС	О	2	2	0	0	6
26.	П309	Психометрија 2	V	ТМ	О	2	2	0	0	5
27.	П305	Изборни предмет 5	V	НС	И	2	1	0	0	4
	П305а	Комуникологија	V	НС	И	2	1	0	0	4
	П305б	Функционална писменост	V	НС	И	2	1	0	0	4
28.	П306	Изборни предмет 6	V	НС	И	2	0	0	0	4
	П306а	Социологија образовања	V	НС	И	2	0	0	0	4
	П306б	Социологија културе	V	НС	И	2	0	0	0	4
Укупно часова активне наставе недељно у петом семестру – 21						12	9	0		30
29.	П307	Основи клиничке психологије	VI	СА	О	2	2	0	0	6
30.	П308	Психологија рада	VI	СА	О	2	2	0	0	6

31.	ПЗ04	Психологија личности	VI	ТМ	О	2	2	0	0	5
32.	ПЗ10	Психологија менталног здравља	VI	НС	О	2	2	0	0	5
33/34	ПЗ11	Изборни блок 7-8	VI	СА	И	4	2	0	0	8
Бирају се 2 предмета од понуђених 4										
	ПЗ11а	Еколошка психологија	VI	СА	И	2	1	0	0	4
	ПЗ11б	Интеркултурална психологија	VI	СА	И	2	1	0	0	4
	ПЗ11в	Интервенције у кризним ситуацијама	VI	СА	И	2	1	0	0	4
	ПЗ11г	Психологија Интернета	VI	СА	И	2	1	0	0	4
Укупно часова активне наставе недељно у шестом семестру - 22						12	10	0		30
Укупно часова активне наставе на трећој години - 645						24	19	0		60

Распоред предмета – модул Психологија у образовању

Четврта година

РБ	Шифра	Назив предмета	Сем	Тип	Статус	Часови активне наставе недељно			Остали часови	ЕСПБ
						П	В	ДОН		
35.	ПО401	Методика наставе психологије	VII	СА	О	2	2	0	0	6
36.	ПК402	Развојна психопатологија	VII	СА	О	2	2	0	0	5
37.	ПК403	Основи психотерапије и саветовања	VII	СА	О	2	2	0	0	6
38.	П404	Психологија одраслог доба и старења	VII	НС	О	2	1	0	0	5
39/40	ПО405/406	Изборни блок 9-10	VII		И	4	2	0	0	8
Бирају се 2 предмета од понуђених 4										
	ПО405а	Психологија адолесценције	VII	СА	И	2	1	0	0	4
	ПО405б	Инклузија у образовању	VII	СА	И	2	1	0	0	4
	ПИ405в	Медијација	VII	СА	И	2	1	0	0	4
	ПК405г	Социјална патологија	VII	СА	И	2	1	0	0	4
Укупно часова активне наставе недељно у седмом семестру - 21						12	9	0		30
41.	П407	Стручна пракса	VIII	СА	О	0	0	0	6	6
42.	ПО408	Педагогија	VIII	ТМ	О	2	2	0	0	5
43.	П409	Школе и правци у психологији	VIII	ТМ	О	2	1	0	0	4
44.	П410	Процена личности	VIII	ТМ	О	2	2	0	0	5
45/46	ПО411/412	Изборни блок 11-12	VIII		И	4	4	0	0	10
Бирају се 2 предмета од понуђених 4										
	ПИ411а	Квалитативна истраживања	VIII	ТМ	И	2	2	0	0	5
	ПО411б	Позитивна психологија	VIII	СА	И	2	2	0	0	5
	ПО411в	Психологија породице	VIII	СА	И	2	2	0	0	5
	ПО411г	Андрагогија	VIII	СА	И	2	2	0	0	5
Укупно часова активне наставе недељно у осмом семестру – 19+6						10	9	0	6	30
Укупно часова активне наставе на четвртој години – 600 + 90 праксе						22	18	0	6	60

Распоред предмета – модул Клиничка психологија

Четврта година

РБ	Шифра	Назив предмета	Сем	Тип	Статус	Часови активне наставе недељно			Остали часови	ЕСПБ
						П	В	ДОН		
35.	ПК401	Психодијагностика	VII	ТМ	О	2	2	0	0	6
36.	ПК402	Развојна психопатологија	VII	СА	О	2	2	0	0	5
37.	ПК403	Основи психотерапије и саветовања	VII	СА	О	2	2	0	0	6
38.	П404	Психологија одраслог доба и старења	VIII	НС	О	2	1	0	0	5
39/40	ПК405/406	Изборни блок 9-10	VII		И	4	2	0	0	8
Бирају се 2 предмета од понуђених 4										
	ПО405а	Психологија адолесценције	VII	СА	И	2	1	0	0	4
	ПО405б	Инклузија у образовању	VII	СА	И	2	1	0	0	4
	ПК405в	Форензичка психологија	VII	ТМ	И	2	1	0	0	4
	ПК405г	Социјална патологија	VII	СА	И	2	1	0	0	4
Укупно часова активне наставе у седмом семестру – 21						12	9	0	0	30
41.	П407	Стручна пракса	VIII	СА	О	0	0	0	6	6
42.	ПК408	Психотерапијски правци	VIII	СА	О	2	2	0	0	5
43.	П409	Школе и правци у психологији	VIII	ТМ	О	2	1	0	0	4
44.	П410	Процена личности	VIII	ТМ	О	2	2	0	0	5
45/46	ПК411/412	Изборни блок 11-12	VIII		И	4	4	0	0	10
Бирају се 2 предмета од понуђених 4										
	ПИ411а	Квалитативна истраживања	VIII	ТМ	И	2	2	0	0	5
	ПО411б	Позитивна психологија	VIII	СА	И	2	2	0	0	5
	ПО411в	Психологија породице	VIII	СА	И	2	2	0	0	5
	ПИ411г	Психологија у спорту	VIII	СА	И	2	2	0	0	5
Укупно часова активне наставе у осмом семестру – 19+6						10	9	0	6	30
Укупно часова активне наставе на четвртој години – 600 + 90 праксе						22	18	0	6	60

Распоред предмета – модул Организацијска психологија

Четврта година

РБ	Шифра	Назив предмета	Сем	Тип	Статус	Часови активне наставе недељно			Остали часови	ЕСПБ
						П	В	ДОН		
35.	ПИ401	Психологија организационог понашања	VII	СА	О	2	2	0	0	5
36.	ПИ402	Менаџмент људских ресурса	VII	СА	О	2	2	0	0	6
37.	ПК403	Основи психотерапије и саветовања	VII	СА	О	2	2	0	0	6
38.	П404	Психологија одраслог доба и старења	VII	НС	О	2	1	0	0	5
39/40	ПИ405/406	Изборни блок 9-10	VII		И	4	2	0	0	8
Бирају се 2 предмета од понуђених 4										

	ПИ405а	Испитивање јавног мњења	VII	ТМ	И	2	1	0	0	4
	ПИ405б	Професионална селекција	VII	ТМ	И	2	1	0	0	4
	ПИ405в	Медијација	VII	СА	И	2	1	0	0	4
	ПИ405г	Медијско комуницирање	VII	СА	И	2	1	0	0	4
Укупно часова активне наставе у седмом семестру – 21						12	9	0	0	30
41.	П407	Стручна пракса	VIII	СА	О	0	0	0	6	6
42.	ПИ408	Психологија маркетинга	VIII	СА	О	2	2	0	0	5
43.	П409	Школе и правци у психологији	VIII	ТМ	О	2	1	0	0	4
44.	П410	Процена личности	VIII	ТМ	О	2	2	0	0	5
45/46	ПИ411/412	Изборни блок 11-12	VIII		И	4	4	0	0	10
Бирају се 2 предмета од понуђених 4										
	ПИ411а	Квалитативна истраживања	VIII	ТМ	И	2	2	0	0	5
	ПО411б	Позитивна психологија	VIII	СА	И	2	2	0	0	5
	ПО411в	Психологија породице	VIII	СА	И	2	2	0	0	5
	ПИ411г	Психологија у спорту	VIII	СА	И	2	2	0	0	5
Укупно часова активне наставе у осмом семестру – 19+6						10	9	0	6	30
Укупно часова активне наставе на четвртој години – 600 + 90 праксе						22	18	0	6	60

КВАЛИТЕТ, САВРЕМЕНОСТ И МЕЂУНАРОДНА УСАГЛАШЕНОСТ

Студијски програм је усклађен са савременим светским токовима, стањем струке и науке у одговарајућем образовно-научном пољу, и упоредив је са сличним програмима на иностраним високошколским установама, посебно у оквиру европског образовног простора. Студијски програм је формално и структурно усклађен са утврђеним предметно специфичним стандардима за акредитацију.

Студијски програм је усаглашен са основним принципима Болоњске декларације у погледу услова уписа, трајања студија, услова преласка у наредну годину, стицања дипломе и начина студирања. Програм је усаглашен са неколико акредитованих програма иностраних високошколских установа:

- Одељење за психологију, Универзитет у Единбургу, Велика Британија (*Department of Psychology, School of Philosophy, Psychology and Language Sciences, The University of Edinburgh*),
- Департман за Психологију, Универзитета Алмерија, Шпанија (*Department of Psychology, Universidad de Almeria, Spain*),
- Департман за Психологију, Универзитета Деусто, Билбао, Шпанија (*Psychology, University of Deusto, Bilbao, Spain*)

У прве три године слушају се базични предмети из области психологије, док се у последњој години налази избор ужих, специфичних области и предмета, те је студијски програм усклађен у великој мери, по својој структури и садржају са свим курикулумима четворогодишњих студија, пре свега у земљи, али и иностранству где постоје овакви програма, али ће уз покретање мастер програма у будућности, садржински одговарати и програмима петогодишњих студија, формата 3+2, ради лакшег каснијег, евентуалног упоређивања диплома у европском образовном простору.

Квалитету студија значајно доприноси и чињеница да факултети укључени у овај заједнички програм пружају разноврснију понуду садржаја, наставних активности, праксе и услова за рад, обједињујући на једном месту различите, али компатибилне приступе науци и образовању.

УПИС СТУДЕНАТА

Број студената који се уписује на одговарајући студијски програм утврђује се на основу расположивих просторних и кадровских могућности и на основу квота одобрених од стране надлежног министарства.

Упис на студије се врши на основу равноправности и јавног конкурса, у складу са законом, Статутом Универзитета у Крагујевцу, статутима факултета и општим актима донетим на основу статута. Упис кандидата се врши на основу Конкурса који расписује Универзитет у Крагујевцу, а спроводе Факултети. Број уписаних студената предлажу Факултети, а одговарајуће министарство одређује број студената финансираних из буџета, односно број оних који се сами финансирају. За упис на студије могу конкурисати лица са завршеним средњим образовањем у четворогодишњем трајању.

Редослед кандидата за упис утврђује се на основу општег успеха постигнутог у средњем образовању и резултата постигнутих на пријемном испиту. Лица која конкуришу за упис на прву годину ових студија полажу пријемни испит из предмета Психологија и из области Опште информисаности. Питања за први део пријемног испита састављена су према програму уџбеника Психологије за други разред гимназије... (аутори: Зоран Павловић, Оливер Тошковић, Ана Алтарас Димитријевић и Зорана Јолић Марјановић) издање 2019. издавач ЕДУКА доо. Испит укупно траје три сата. Редослед кандидата за упис на коначној ранг листи утврђује се на основу општег успеха постигнутог у средњем образовању (максимално 40 бодова) и резултата постигнутих на пријемном испиту (максимално 60 бодова). Више информација о пријемном испиту и припремној настави може се наћи на огласним таблама и интернет страни програма.

Услови за прелазак са других студијских програма у оквиру исте области студија предвиђени су Општим актима Универзитета: Студенти основних академских студија друге самосталне високошколске установе, лице које је било уписано на основне академске студије и лице које има стечено високо образовање на основним академским студијама психолошких наука, може прећи, односно уписати се, на одговарајућу годину овог студијског програма. Сви они уз захтев за упис подносе и уверење о положеним испитима и наставни план студијског програма по коме су студирали. При томе комисија за вредновање оцењује све положене активности кандидата и на основу признатог броја бодова одређује годину студија на коју се кандидат може уписати. Положене активности се при томе могу признати у потпуности, делимично или се не могу признати.

ОЦЕЊИВАЊЕ И НАПРЕДОВАЊЕ СТУДЕНАТА

Студент савлађује студијски програм испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем завршног испита за сваки појединачни предмет, чиме стиче одређени број ЕСПБ бодова, у складу са студијским курикулумом. Наставник који изводи наставу има право да врши проверу знања и оцењује знање студента у току сваког облика наставе. Редовно се евидентира присуство предавањима, вежбама и семинарима. Наставник прати активно учешће сваког студента и то уноси у картон наставе.

Предиспитне обавезе подразумевају учешће у дискусијама, израду семинарских радова у виду теоријских приказа радова, литературе и истраживања, предлога истраживачких пројеката и истраживачких радова из одговарајућих области, усмено презентовање семинарских радова, приказе психолошких интервенција, анализе транскрипата и видеоматеријала, студије случаја, одбрану извештаја са реализоване праксе, провере знања, колоквијуме, и др.

Коначна оцена се утврђује на испиту, који представља завршни облик провере знања. Студент полаже испит непосредно по окончању наставе из одређеног предмета. Извођење испита је у складу са Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Крагујевцу, и Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту. Студента на испиту оцењује предметни наставник или испитна комисија.

Испит је јединствен и полаже се писмено и/или усмено, а може имати и практични део у складу са студијским програмом. Начин полагања испита на сваком појединачном предмету дефинисан је садржајем предмета. Оцењивање студената одвија се непрекидним праћењем рада студената током наставе и на основу поена (број ЕСПБ) стечених испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита. Студент са посебним потребама има право да полаже испит на начин прилагођен његовим могућностима, о чему одлуку доносе Декани на писани захтев студента.

Сваки предмет у програму има одређени број ЕСПБ који студент остварује када са успехом положи испит. Број ЕСПБ се утврђује на основу радног оптерећења студента у савладавању одређеног предмета. Студент који није положио испит из обавезног предмета до почетка наредне школске године, уписује исти предмет. Студент који не положи изборни предмет може поново уписати исти предмет или може да се определи за други изборни предмет.

Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може остварити на предмету највише 100 поена. Предиспитне обавезе учествују са најмање 30%, а највише 70% градива из предмета.

Сваки предмет из студијског програма има јасан и објављен начин стицања поена. Успех студента на испиту изражава се оценом од 5 (пет) до 10 (десет), која се формира на основу оствареног броја бодова стечених испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита, и оцењује се на следећи начин:

Остварен број поена	Нумеричка (описна) оцена	Ненумеричка оцена
до 50 поена	5 (није положио)	Ф
51-60	6 (довољан)	Е
61-70	7 (добар)	Д
71-80	8 (врло добар)	Ц
81-90	9 (одличан)	Б
91-100	10 (одличан-изузетан)	А

НАСТАВНО ОСОБЉЕ

На овом студијском програму тренутно је ангажовано укупно 28 наставника, у сталном радном односу са пуним радним временом. Процент предавања које изводе наставници у сталном радном односу је 79,32%. На студијском програму ангажовано је и четири наставника са других високошколских установа. Број наставника и сарадника одговара потребама студијског програма и довољан је да покрије укупан број часова наставе на студијском програму, тако да наставник остварује просечно 180 часова активне наставе годишње, односно 6 часова недељно, а сарадници остварују просечно 300 часова активне наставе годишње, односно 10 часова недељно.

Научне и стручне квалификације наставног особља одговарају образовно-научном пољу и нивоу њихових задужења. Наставници имају најмање пет референци из уже научне, односно стручне области из које изводе наставу на студијском програму.

Број сарадника одговара потребама студијског програма. Сви ангажовани сарадници су изабрани у звања асистент, истраживач приправник или истраживач сарадник. Укупан број сарадника на студијском програму је довољан да покрије укупан број часова наставе на том програму тако да сарадници остварују просечно 300 до 360 часова активне наставе годишње, односно 10 до 12 часова недељно.

Пошто се ради о релативно новом програму, у наредном периоду, са процесом развоја студијског програма, очекује се ангажовање нових и специјализација постојећих наставника и сарадника, како би се већ у наредном акредитационом циклусу програм реализовао у потпуности сопственим кадровским снагама, које су још боље усавршене за области из којих обављају наставу. Новина и предност овог студијског програма је ангажовање наставника и

сарадника ван радног односа (из праксе), који реализују активности на четвртој години студија и пружају могућности студентима да се упознају директно са практичним аспектима примене психолошких знања и вештина у реалним радним условима.

ОРГАНИЗАЦИЈА НАСТАВЕ

Програм се остварује у седиштима акредитованих високошколских установа, при чему је Споразумом о сарадњи дефинисано да се настава и друге активности студената највећим делом реализују у простору Природно-математичког факултета, који има најбоље просторне и техничке услове за наставу, осим у делу наставе из клиничких предмета и стручне праксе, који ће се одржавати у оквиру Факултета медицинских наука, односно Клиничког центра Крагујевац и Психијатријске клинике, и Дома здравља.

За реализацију студијског програма обезбеђен је одговарајући простор за извођење наставе - просторије са најмање 4 m² бруто простора по студенту.

Као простор за наставу, углавном ће бити коришћен простор Природно-математичког факултета, који има учионице, рачунарске учионице, лабораторије и сл. за извођење наставе, библиотечки простор и читаоницу, у складу са потребама студијског програма и у тим просторијама је обезбедио место за сваког студента, као и сву потребну техничку опрему за савремено извођење наставе.

Библиотеке свих факултета у програму, као и универзитетска библиотека, располажу са најмање 200 библиотечких јединица релевантних за извођење студијског програма, а сви предмети су покривени одговарајућом уџбеничком литературом, училима и помоћним средствима, која су расположива на време и у довољном броју за нормално одвијање наставног процеса студијског програма. Програм сваке године анализира квалитет наставног материјала и покривеност предмета литературом, и у складу с тим набавља одговарајуће савремене наслове.

КОНТРОЛА КВАЛИТЕТА

Универзитет у Крагујевцу, као и сви факултети у његовом саставу, у складу са тенденцијом и потребом одржавања нивоа квалитета целокупног наставног процеса у свим аспектима у оквиру студијских програма, спроводи редовно и систематично контролу квалитета.

Контрола квалитета студијског програма се обавља периодично кроз процес самовредновања и спољашњом провером квалитета. Студенти имају активну улогу у овом процесу, од учествовања у раду Комисије за контролу квалитета, спровођења мера контроле квалитета, до евалуације наставног процеса, наставног особља, литературе и осталих услова студирања. Програм у том смислу наставља са добром праксом, која се спроводи на осталим студијским програмима факултета који га организују. Формирана је Комисија за контролу квалитета, која има посебну улогу у евалуацији рада ОАС Психологије, а коју чине по један наставник овог студијског програма са сва четири факултета, један административни радник задужен за рад на овом студијском програму и један студент. Вредновање програма врши се не само током студија, већ и кроз оцењивање компетентности дипломираних студената у циљу континуираног праћења и унапређења квалитета у погледу курикулума, наставе, наставног и ненаставног особља, оцењивања студената, уџбеника и литературе.

СТУДИЈЕ НА ДАЉИНУ

На факултетима који учествују у организацији овог студијског програма, тренутно се не организују посебно студије на даљину, али се програм адекватно прилагодио мерама насталим услед пандемије, и један је од првих који је почео активно користити апликације за учење на даљину, и данас преко факултета реализатора, користи све расположиве апликације овог типа, а преко Природно-математичког факултета и *Microsoft School* програма, свим студентима је обезбеђен легални оперативни систем *Windows* и софтверски пакет *Office 365*, током трајања студија.